

תוכן עניינים

חלק א': עוולת הרשלנות והיפר חובה חקוקה בעין פקודת הנזיקין	1
שער א': תכליתם התרופתית של דיני הנזיקין	1
פרק א': תכליתם של דיני הנזיקין	1
פרק ב': תכלית תרופתית - אבחנה בין דיני הנזיקין לדין הפלילי	3
שער ב': עיקרון השבת המצב לקדמותו	5
פרק א': מבוא	5
פרק ב': יישום העיקרון על תאונה בה הנפגע קטין	7
פרק ג': עיקרון "השבת המצב לקדמותו" ותקנת הציבור	9
שער ג': חובות המעביד	11
פרק א': מבוא	11
פרק ב': חובת המעביד לנקוט אמצעי זהירות	13
פרק ג': חובת הדרכת עובד	15
פרק ד': אשם תורם של העובד	17
1. הדין	17
2. מהו "אשם תורם"?	17
3. המדד לאשם התורם	20
3.1 כללי	20
3.2 הטלת אשם תורם על העובד	21
4. קיומו של האשם התורם	22
4.1 התנאי לבדיקת אשם תורם	22
4.2 המבחנים לבדיקת אשם תורם	23
4.2.1 מבחן האדם הסביר - האם אדם סביר היה נזהר יותר באותו עניין	24
4.2.2 מבחן מידת האשמה	24
5. השיקולים השונים לעצם הפחתת פיצויים לתובע במקרה של אשם תורם	26
5.1 מטרת ההתרעה	26
5.2 מטרת הצדק המתקן	26
5.3 המטרה הכלכלית	26
5.4 המטרה התרופתית	26
5.5 פיזור הנזק	26
6. אשם תורם של עובד	26
פרק ה': אחריות נושאי משרה	35

פרק ו': ההלכה הפסוקה	37
1. הפרת חובת הזהירות - נפילה מפגום באתר בניה	37
2. מחלת הסרטן - התיישנות	39
3. עוולת הרשלנות - כריתת אצבעות	40
4. בקשה לחשוף דין וחשבון מפורט בדבר נסיבות מותו של המנוח, עובד חברת החשמל, שקיפח את חייו כתוצאה ממכת חשמל - הבקשה התקבלה	43
5. המערער נפל מסולם במוסך ונגרמה לו נכות צמיתה בשיעור של 30% - הערעור נדחה	45
6. רשלנות - מוט תיל שתמך בשתיל, חדר אל תוך עינו של המערער - 19% נכות צמיתה - הערעור התקבל	46
7. קטיעה מתחת למרפק - קונדיטוריה	48
8. תאונה במעלית - האם תאונת דרכים?	50
9. רשלנות - מחלת הסיליקוזיס אצל עובד בבית מלאכה, גרמה למותו - פיצויים בסך 2 מיליון לירות - הערעור נדחה	51
10. צינורות שהזינו מכלית דלק נקרעו בשל הרוח ונגרם נזק למשיבה - הערעור התקבל	54
11. תנאי בטיחות לא מתאימים והדרכה	55
12. היעדר הדרכה ואי-נקיטת אמצעי זהירות	56
13. קצין הבטיחות לא הורה לעובדים, ובהם גם התובע, לעשות שימוש במסכות הגז - וכתוצאה מכך נפגע התובע - התביעה התקבלה	57
14. אי-הספקת אמצעי מגן	58
15. היעדר סביבת עבודה ראויה	60
16. פגיעה בעת פריקת ארגזי סחורה - התביעה נדחתה	61
17. הנתבעת לא דאגה לנוכחות חשמלאי מוסמך באזור העבודה, ולכן התובע התחשמל - התביעה התקבלה	61
18. הנתבעים השתמשו בציוד מסוכן ולקוי, בהיעדר גורם מפקח, מה שהוביל לנפילת התובע מפגום - התביעה התקבלה	63
19. התובע טען, כי הנתבעות לא הנהיגו שיטת עבודה בטוחה ולכן הוא נפצע במהלך אימון קרב מגע - התביעה נדחתה	64
20. הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות ואצבעו של התובע נמחצה	65
21. התובע נפל משופל, לאחר שניקה את שמשות הקבינה	66
22. הנתבע 2, נהג את משאיתו עם זרוע הרמה פתוחה ובעקבות כך תלשה הזרוע את עמוד החשמל שברשות הנתבעת - התביעה נדחתה	67
23. הנתבעות לא הדריכו את התובע ולא נקטו באמצעי בטיחות נגד החלקה והתובע התחלק ונפצע בעינו - התביעה התקבלה	68
24. התובע טען, כי בשל רשלנות הנתבעת הוא נחתך בידו, עת שטף כלים - התביעה נדחתה	68

25. התובע טען, כי הנתבעת לא נקטה באמצעי בטיחות ולכן הוא לקה בסרטן - התביעה נדחתה	69
26. הנתבעות לא נקטו באמצעי בטיחות, מה שהוביל לנפילת התובע מפיגום - התביעה התקבלה	70
27. החברות הפרו את חובת הזהירות שלהן כלפי הפועל ולא דאגו לסביבת עבודה בטוחה ופיקוח על עבודתו, מה שהוביל לפציעתו מחבילת ברזל שנפלה עליו - התביעה התקבלה	71
28. הנתבעת לא פיקחת על עבודת התובע ולא הנהיגה שיטת עבודה בטוחה, מה שהוביל לפציעת התובע - התביעה התקבלה	72
29. הנתבעת לא דאגה לגידור השטח והתובע ננגח בראשו על-ידי אייל - התביעה התקבלה	73
30. הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות ולא גידרה את המסור עליו עבד התובע, שנפגע באצבעותיו - התביעה התקבלה	75
31. הנתבעת התרשלה כלפי התובע, בכך, שבין היתר, סיפקה לו כלי עבודה לא תקין וללא מיגון, מה שהוביל לפציעתו - התביעה התקבלה	76
32. הקבלן לא נקט באמצעי בטיחות והתובע נפל מהתקרה - התביעה התקבלה	77
33. התובע טען, כי בשל התרשלות הנתבעת, הוא נפגע מאלימות הפוגעת - התביעה נדחתה	77
34. הנתבעת לא נקטה באמצעי בטיחות והתובע נחבל, עת ניסה להינצל מאש שפרצה בחנות הנתבעת - התביעה התקבלה	78
35. הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות והתובע נפצע בעבודתו כגזרן - התביעה התקבלה	79
36. התובעת טענה, כי הנתבע לא הזהיר אותה ונתן לה עבודות שלא כלולות בתפקידה כפקידה, ולכן נפצעה - התביעה נדחתה	80
37. הנתבע לא ווידא, כי התובע פועל באופן בטיחותי והתובע נפגע בראשו - התביעה התקבלה	81
38. התובע טען, כי מכונת חיתוך נפלה על ידו משום שהיתה תקולה - התביעה נדחתה	81
39. התובע טען, כי הנתבעת נהגה ברשלנות, ולכן הוא נפל, עת ניסה לדלג מעל מזוודות - התביעה נדחתה	81
40. הנתבע לא דאג לסביבת עבודה בטוחה וגידור המכונה, והתובע איבד את אצבעותיו במהלך ניקוי מכונת הבשר - התביעה נדחתה	82
41. הנתבעת לא דאגה לסביבת עבודה בטוחה, והתובע נפגע לאחר שהרים משאות כבדים - התביעה התקבלה בחלקה	84
42. הנתבע לא נקט באמצעי זהירות, ועל רגל התובעת נפל סלע שנפל מכף מחפרון - התביעה התקבלה	84

43.	התובע טען, כי הנתבעת לא הזהירה אותו ולא סיפקה לו ציוד מתאים ולכן הוא נפגע בגבו - התביעה נדחתה.	85
44.	הנתבעים לא סיפקו סביבת עבודה בטוחה, לא גידרו את המכבש, ולא הדריכו את התובע, שאצבעותיו נמחצו מן המכבש - התביעה התקבלה ברובה.	86
45.	תביעת שיבוב לאחר תאונה, בה קרס עגורן - התביעה התקבלה.	86
46.	הנתבעת לא דאגה למדרגות תקניות והתובע התחלק, נפצע ופיתח אוטם בשריר הלב כתוצאה מהנפילה - התביעה התקבלה.	87
47.	משאית משא עם מנוף, לאיסוף גזם, השייכת לנתבעת, התנגשה בכבל חשמל של התובעת וגרמה לנזקים - התביעה התקבלה בחלקה.	88
48.	הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות ולא פיקחה כראוי על עבודת התובע, שנפגע בתאונה - התביעה התקבלה.	89
49.	הנתבעת לא דאגה לסביבת עבודה בטוחה, מה שהוביל להחלקת התובע ופציעתו - התביעה התקבלה.	90
50.	הנתבעת טענה, כי בשל רשלנות הנתבעת, שלא דאגה לתחזוקת הדרגנוע, אמא נפלה ופגעה בה - התביעה נדחתה.	91
51.	הנתבעות לא הדריכו ולא נקטו באמצעי בטיחות והתובע נפגע בגבו מצינורות שהרכיב - התביעה התקבלה.	92
52.	חלוקת האחראיות בין קבלן משנה לקבלן ראשי, בתאונת עבודה שאירעה לעובד.	93
53.	הנתבעים פעלו תוך התעלמות מהנחיות התובעת ולא ביצעו את עבודות החפירה בצורה סבירה - התביעה התקבלה.	94
54.	הנתבעות לא פעלו בשיטת עבודה טובה ולא בדקו את רשת הברזל לאחר ביצוע העבודה, מה שהוביל לפציעת התובע - התביעה התקבלה.	95
55.	התובע טען, כי הוא התחלק מדופן ההרמה במשאית בשל רשלנות הנתבעת שלא דאגה לתקינותו - התביעה נדחתה.	96
56.	הנתבע ביקש להורות על דחיית תביעה בגין נזקי גוף שהוגשה נגדו או מחיקתה על-הסף - הבקשה נדחתה.	96
	חלק ב': פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 ותקנות - דין, הלכה והסברים	99
	שער א': פרשנות ותחולה	99
	פרק א': פרשנות	99
1.	הדין	99
2.	רשימת חקיקה - בטיחות בעבודה	103
3.	חובת המעביד	105

105.....	3.1 כללי
106.....	3.2 אבחנה בין סיכון לסיכון
109.....	פרק ב': עבודות באתר בניה
109.....	1. בעלי תפקידים, הגדרה ואחריות - כללי
109.....	2. אחריות הגורמים השונים באתר בניה - הצד הנורמטיבי
110.....	3. אחריות התופש
110.....	3.1 האם הנתבעים אחראים בלעדית לנזקי התובעת או שמא גם צדדי ג', כולם או מקצתם, אחראים ועל-כן וכפועל יוצא זכאים הנתבעים לשיפוי? - ברור חייל תישא ב- 85% מהאחריות לנזקי התובעת - פאמטאקס תישא ב- 15% מהאחריות לנזקי התובעת. דהיינו פאמטקס אחראית לשפות את ברור חיל ב- 15% מסך הפיצוי ששולם על-ידי ברור חיל לתובעת במסגרת פסק-דין החלקי שניתן
110.....	3.2 פגיעה בתשתית חברת החשמל - הנתבעים 1-2 ו- 4 ביחד ולחוד, ישלמו לתובעת סך של 3000 ש"ח
111.....	3.3 נפילה כתוצאה מהחלקה
112.....	4. אחריות בעל מכונה
112.....	5. אחריות מבצע
113.....	6. אחריות מנהל העבודה
114.....	7. אחריות המזמין
114.....	8. אחריות הבעלים והמחזיק במקרקעין
117.....	פרק ג': אתר בניה - ארגון הפיקוח על העבודה, מסירת מידע והדרכה
117.....	1. הדין
129.....	2. אחריות הממונה על בטיחות בעבודה
131.....	3. היעדר פיקוח על אתר הבניה
131.....	3.1 היעדר פיקוח, רשלנות המעביד והתיישנות
133.....	3.2 היעדר אזהרה על סיכונים בעבודה ומחלה בעקבות זאת
135.....	3.3 אי-הקפדה על נהלי עבודה
137.....	3.4 המערערים לא מינו מנהל עבודה ולא הנהיגו נהלי עבודה ובטיחות ברורים, מה שהוביל למות אחד העובדים - הערעורים נדחו
137.....	3.5 הנאשמים לא הדריכו את העובדים ולא סיפקו אמצעי מיגון ובטיחות וכתוצאה מכך, נפל אחד מהעובדים אל מותו - הנאשמים הורשעו
139.....	3.6 הנתבעת לא הדריכה ולא נקטה באמצעי זהירות והתובעת נפגעה בעינה - התביעה התקבלה
141.....	

3.7 הנתבעות לא הדריכו את התובע ולא סיפקו אמצעי בטיחות וכתוצאה מכך הוא נפגע ממכונה אותה ניסה לתקן - התביעה התקבלה.....	141
3.8 נפילה מפיגום.....	143
3.9 הנתבע לא סיפק לתובע משקפי מגן, והתובע נפגע בעינו מרסיס ברזל - התביעה התקבלה.....	149
3.10 הנתבעת לא התקינה מעקה בגרם המדרגות, והמנוחה נפלה ונפגעה - התביעה התקבלה.....	149
3.11 האם הנתבעים אחראים בלעדית לנזקי התובעת או שמא גם צדדי ג', כולם או מקצתם, אחראים ועל-כן וכפועל יוצא זכאים הנתבעים לשיפוי? - ברור חייל תישא ב-85% מהאחריות לנזקי התובעת - פאמטאקס תישא ב-15% מהאחריות לנזקי התובעת. דהיינו פאמטקס אחראית לשפות את ברור חיל ב-15% מסך הפיצוי ששולם על-ידי ברור חיל לתובעת במסגרת פסק-דין החלקי שניתן.....	152
3.12 פגיעה בתשתית חברת החשמל - הנתבעים 1-2 ו-4 ביחד ולחוד, ישלמו לתובעת סך של 3000 ש"ח.....	152
3.13 נפילה כתוצאה מהחלקה.....	153
3.14 שמירת נורמת הבטיחות מהווה אינדיקציה לטענה כי ננקטו אמצעי זהירות סבירים.....	154
3.15 הנתבעת 2 יכולה וצריכה היתה לצפות כי הפרת החובות האמורות והתנהלותה הרשלנית תגרום לנזקים הנטענים - סה"כ פיצוי: 207,000 ש"ח.....	154
3.16 הווצרות בור במדרכה - אשם תורם 30%; פיצוי 62,532 ש"ח.....	155
3.17 הוכח קשר סיבתי-משפטי וקשר סיבתי רפואי בין עבודתו של התובע אצל הנתבעת לבין הנזק שנגרם לו כתוצאה ממנה - פיצוי 130,284 ש"ח.....	156
3.18 במחדלם של הנאשמים לפעול בהתאם לדיני הבטיחות בעבודה השונים העמידו את העובדת בסכנה ממשית לפגיעה גופנית שלמרבה הצער התממשה עת שהעובדת נפגעה באצבע.....	156
3.19 לא נתנה הדרכה על עבודה בגובה - פיצוי בסך של 240,000 ש"ח.....	157
3.20 עבודה עם כלי מסוכן - פיצוי 108,318 ש"ח.....	158
3.21 רשלנותה של התובעת עצמה - הסיבה המכרעת לנזק שאירע לתובעת.....	159
3.22 התרשלות בשינוע לוחות כבדים: פיצוי 385,000 ש"ח.....	159
3.23 המתקן מתאים לייעדו ובטיחותי לשימוש.....	160
3.24 תכליתה של תקנה 6 לתקנות הבטיחות.....	161

3.25	בשאלת האשם התורם, יש לזכור כי דרישות הזהירות המוטלות על המעביד גבוהות מאלה הנדרשות מהעובד זאת משום שבידי המעביד האפשרות הכוללת למנוע מראש סיכונים ו/או לנקוט באמצעי זהירות ראויים, הוא מכיר את מקום העבודה טוב יותר מהעובד, הוא פועל מתוך חופש בחירה ובכך יש לו עדיפות על העובד המבצע לעיתים עבודה מסוכנת למען מעבידו תוך התעלמות מסיכונים אם בשל טעות ושיקול-דעת מוטעה ואם מתוך מסירות ופחד לאבד מקום עבודתו בהיותו במצב נחות במאזן הכוחות.....161
3.26	בית-המשפט קבע כי התובע ביצע עבודה רגילה בסביבה לא בטוחה ולא מגודרת, שקיבל על עצמו לבצע המעביד שלו, הקבלן. על-כן האירוע דן נופל לגדר האחריות לפי סעיף 13 לפקודת הנזיקין.....162
3.27	ביחס להתנהגות העובד, נפסק כי יש להבחין בין מקרים שבהם העובד נוטל על עצמו באופן חופשי ועצמאי סיכון בלתי-סביר או שהוא מתעלם מסיכון וודאי, ואותו סיכון גורם לנזק. אז, יש הצדקה להטיל עליו אשם תורם. מנגד, במקרים שבהם העובד טועה או מוסח בלהט העבודה, או כאשר עסקין בהתרשלות רגעית הנובעת מהיותו שקוע בביצוע העבודה כפי שזו הוגדרה לו על-ידי המעסיק - נקבע שאין די בכך, בהכרח, כדי לייחס לעובד אשם תורם.....162
163	פרק ד': תחולה לגבי המדינה.....163
165	שער ב': בריאות.....165
165	פרק א': נקיון וצביעה.....165
167	פרק ב': צפיפות.....167
169	פרק ג': איוורור, תאורה וחום.....169
173	פרק ד': ניקוז רצפות.....173
175	פרק ה': נוחויות.....175
177	פרק ו': השגחה רפואית.....177
179	שער ג': בטיחות.....179
179	פרק א': מכונות.....179
179	1. הדין.....179
181	2. כללי.....181
182	3. כף יד שנמחצה במכונה.....182
185	4. אצבע שנכרתה בזמן העבודה.....185
186	5. יד נמחצה תחת המגן של המכונה.....186
188	6. מכסחת דשא - פגיעה באצבעות יד ימין.....188
189	7. אי-גידור מכבש וכריתת אצבעות יד העובד.....189
190	8. ניקוי מבודדי חשמל - התחשמלות.....190
192	9. אחריות הקבלן וכוח אדם.....192
193	10. היעדר מיגון - איבוד היד.....193

11.	היעדר גידור - קטיעת גפה עליונה	195
12.	היעדר מיגון - איבוד היד - התביעה התקבלה	196
13.	היעדר מיגון והדרכה וקטיעת אצבעות - התביעה התקבלה	198
14.	נפילה לבור בלתי-מגודר - התביעה התקבלה	200
15.	מכונה המשמשת לקילוף דגים - הערעור התקבל	202
16.	היעדר גידור ומעיכת ידו של העובד - התביעה התקבלה	203
17.	היעדר גידור וקטיעת אצבעות - התביעה התקבלה	204
18.	היעדר גידור וגרימת מוות	205
19.	היעדר גידור באזור מסוכן לעבודה וגרימת מוות ברשלנות	208
20.	התאונה אירעה כאשר הרשת מפורקת מהמכונה - התחשבות ברצונו של עובד לרצות את מעבידו	211
21.	היעדר אמצעי בטיחות והתחשמלות	212
22.	היעדר מיגון והדרכה על מכשיר חיתוך	213
23.	מאפיה - לא הועמדה הגנה בפני פגיעה	215
24.	היעדר גידור - יד שנמחצה - אשם תורם של העובד	216
25.	היעדר מיגון והדרכה ופציעה ממכשיר חיתוך	218
26.	הנתבעת לא דאגה לגידור ומיגון המכונה והתובעת איבדה את ידה	219
27.	הנתבעת לא גידרה את המכונה עליה עבד התובע, שאצבעו נקטעה, עת ניסה לתקן את המכונה - התביעה התקבלה	220
28.	הנתבעת סיפקה לתובע דיסק חיתוך ללא מגן מה שהוביל לפציעתו של התובע - התביעה התקבלה	221
29.	הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות, ואף הסירה את גידור מכונת הנפה, מה שהוביל לקטיעת ידו של התובע - התביעה התקבלה	222
30.	הנתבעת לא דאגה לגידור המכונה, מה שהוביל לפציעת התובע בזמן עבודתו - התביעה התקבלה	224
31.	הנתבעת לא גידרה את המכונה ולא דאגה לאמצעי פיקוח נאותים, מה שהוביל לפציעתו של התובע - התביעה התקבלה	225
32.	הנתבעת לא גידרה את מכונת איסוף הביצים, מה שהוביל לפציעתו של התובע - התביעה התקבלה	226
33.	הנתבע לא דאג לאמצעי גידור במכונת החיתוך, מה שהוביל לפציעת התובע - התביעה התקבלה בחלקה	227
34.	הנתבעות לא הדריכו ולא סיפקו אמצעי בטיחות וידיו של התובע נתפסו במכונה לניקוי כלים - התביעה התקבלה	228
35.	הנתבעות לא גידרו את מכונת הלישה, מה שהוביל לפציעתה של התובעת - התביעה התקבלה	229
36.	החשיבות להעניק לעובד סביבת עבודה בטוחה - פיצוי	230
	268,000 ש"ח	

37. הסיכון הטמון במכונה - יש לחייב את הנתבעות - יחד ולחוד, לשלם לתובע, כפיצוי בגין נזקיו עקב תאונת העבודה (לאחר ניכויים) - מיום 01.04.14, סך של 695,949 ש"ח.....	231
38. עבודה עם מכשיר חשמלי מסוכן - פיצוי 107,845 ש"ח.....	231
39. עצם הנסיבות בהן נפגעה התובעת כשלעצמה מלמדת על היעדר הגנה מספקת ולכן גם מטילה אחריות - פיצוי 28,000 ש"ח.....	232
40. חובת ה"גידור לבטח" - סה"כ פיצוי בניכויי אשם תורם 15%: 932,904 ש"ח.....	233
41. קטיעת אצבעות - אשם תורם 20%; פיצוי 182,000 ש"ח.....	233
42. מכונה מסוכנת לחיתוך חד - הנתבעות מס' 1 ו-3, ביחד ולחוד, ישלמו לתובע סך של 614,816 ש"ח.....	234
43. עבודה במסור ללא מגן - פיצוי 312,400 ש"ח.....	235
44. בית-המשפט קבע כי התאונה אירעה כתוצאה מכך שהתובע דחף לפתע את ידו לתוך הכננת הפועלת, על-מנת לסדר את הכבל, הרי שדין התביעה להידחות גם בהיעדר אחריות, זאת בהיותה נובעת ממעשה רצוני ויזום של התובע, אשר שימש כקבלן-משנה עצמאי בשטח, ראש צוות האחראי בעצמו על מספר עובדים.....	235
45. בית-המשפט מצא שהתאונה נגרמה בעת התממשות הסיכון מהסכין החדה בזמן חיתוך העוף התלוי באוויר, בהיעדר אמצעי הגנה מתאים לזרועו של התובע ובהיעדר הדרכת בטיחות מתאימה לעבודתו בליין.....	236
46. הנתבעת יצרה סיכון בלתי-סביר אך צפוי, קרי, כזה שמעביד סביר יכול וצריך היה לצפותו באופן סביר. בנוסף, הפרה את תקנות הבטיחות בעבודה, משלא סיפקה לו אמצעי מגן מתאימים. כפועל יוצא, יש לקבוע כי הנתבעת נושאת באחריות לפגיעתו של התובע, הן מכוח עוולת הרשלנות והן מכוח עוולת הפרת חובה חקוקה.....	236
פרק ב': מבנה של מכונות ומסחר בהן.....	237
1. הדין.....	237
1.1 סעיפים 45 עד 48 לפקודת הבטיחות בעבודה.....	237
1.2 תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים), מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתתים), התשנ"ג-1992.....	237
2. במות הרמה נכללים בהגדרת "עגורן".....	244
3. נפילה מעגורן.....	244
4. הפעלת עגורן בניגוד לנהלים.....	247
5. ליטוש גלגלי ארכובה - היעדר תשתית טכנית ובטיחותית - כרסם שנפגע.....	248
6. ליקויי בטיחות במכונת מיון ואגירת פרחים.....	249
7. פגיעה מגשר העגורן.....	250

8. הסכנה של לכידת אצבעות מתחתיה היתה בגדר הצפיות - הנתבעת תשלם לתובע סך של 9,851 ש"ח	251
9. אין להטיל אשמה כלשהי על התובע לאופן אירוע התאונה, שכן לא הוכח שהוא תרם ברשלנות כלשהי לאירוע התאונה או פעל בצורה בלתי-סבירה - הנתבעות, ביחד ולחוד, ישלמו לתובע סך של 166,213 ש"ח	252
פרק ג': בטיחות הגישה והמעבר	255
1. כללי	255
2. היעדר נגישות מספקת של הפיגומים הדרושים לעבודה	256
3. היעדר תנאים סבירים לביצוע העבודה וכתוצאה מכך נפילתו מן הסולם	258
4. היעדר אמצעי הגנה בפני נפילה	259
5. נפילה בעקבות עמידה על ערימת בולי עץ	259
6. מדרגות בלתי-בטוחות והחלקה	261
7. הנתבע, לא וידא שהתובע יודע לתפעל את הציוד המכני ולא סיפק אמצעי בטיחות לתובע, שנפל ונחבל - התביעה התקבלה	263
8. הנתבעות לא דאגו לאמצעי מיגון והדרכה והתובע נפל עת תיקן מערכת מיזוג אוויר - התביעה התקבלה	264
9. הנתבע לא נקט באמצעי זהירות והתובע נפל מסולם - התביעה התקבלה	266
10. הנתבעת לא דאגה לאמצעי מיגון והנחיה והתובע נפל ממרפסת	268
11. התובע טען, כי הוא נפל מהפיגום משום שהנתבעים לא פיקחו עליו ולא הדריכו אותו - התביעה נדחתה	269
12. הנתבעים לא דאגו לגידור סביבת העבודה, מה שהוביל לנפילת התובע ופציעתו - התביעה התקבלה	270
13. הנתבעות לא דאגו לסביבת עבודה בטוחה, ועל ידה של התובעת נפלה קופסת שימורים - התביעה התקבלה	272
14. הנתבע לא דאג לסביבת עבודה בטוחה והתובע נפל מפיגום - התביעה התקבלה	274
15. הנתבע לא נקט באמצעי בטיחות בעבודה, והתובע נפפל מחממה - התביעה התקבלה	275
16. הנתבעת לא הדריכה את התובע ולא סיפקה אמצעי זהירות נאותים, וכתוצאה מכך התובע נפגע בעינו - התביעה התקבלה	276
17. המשיב לא נקט באמצעי זהירות ובטיחות סבירים, כדי לאפשר כינוס הפרות לביצוע חליבה בצורה בטוחה והתובע נפגע מנגיחת פרה - הערעור התקבל	277

18.	הנתבע לא הצביע על כל אמצעי שננקט למניעת נפילתן של הלבנים, או יצירת מחיצה שתגן על העומדים מתחת למקום הצבת הבלוקים, וכתוצאה מכך התובע נפגע בראשו - התביעה התקבלה	280.....
19.	הנתבעת לא התקינה מעקה בטיחות, והתובעת נפלה במדרגות ונפצעה - התביעה התקבלה	281.....
20.	נפילה מסולם	282.....
21.	נפילה מגג סככה	289.....
22.	הנתבעים לא דאגו לגידור פיר והמנוח נפל לתוכו ונפגע - 44% נכות - התביעה התקבלה	291.....
23.	הנתבעת לא סיפקה סולם לתובע, שנפל ונפצע - התביעה התקבלה	293.....
24.	התובעת טענה, כי היא נפלה בשל רשלנות הנתבעת שלא הדריכה אותה - התביעה נדחתה	295.....
25.	הנתבעת לא דאגה לסביבת עבודה בטוחה והתובע נפצע, עת נתקל בצינור - התביעה התקבלה	295.....
26.	תאונת עבודה במהלך ירידה ממסוע המזוודות - הפיצוי המגיע לתובעת 129,100 ש"ח; אשם תורם 15%	296.....
27.	רצפה רטובה באופן חריג - פיצוי בסך של 202,770 ש"ח	297.....
28.	כל זמן שלא הוכח כי קיים פגם מובנה בסולם ההופך אותו למסוכן, אין להתייחס לסולם כחפץ מסוכן. הסכנה איננה במהותו הטבעית של הסולם, אלא אם לא נוהגים בו כראוי. בעניינו - לא נהגו כראוי - כבר בבחירת הסולם. כאמור, בעצם, המנהל הביא סולם שלא מתאים לתכלית לשמה ייעד את השימוש בו; במילים פשוטות - סולם קצר מדי	298.....
29.	לאור גרסת התובע אותה מצאתי מהימנה, כי התאונה אירעה כאשר הוא עסק בפירוק תבנית וקשירתה לשרשרת מנוף ועת עבר מצד אחד לצד שני שלה לצורך קשירתו גם כן ונתקל בקוץ ברזל. בשל כך איבד את שיווי משקלו ונפל מגובה של 3 מטרים במקום שלא היה מוגדר. בעת הנפילה לא היה התובע מצוייד בריתמה שתמנע נפילתו מגובה. בהתאם לכך מצא בית-משפט קמא כי הקבלן התרשל כמעסיק לדאוג לבטיחות המערער, תוך הפרה של הוראות תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה) והוראת סעיף 50 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) וכי אחריות החברה חלה מכוח היותה "מבצע הבניה" לפי תקנה 6 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה)	299.....

30.	על סמך הממצאים העובדתיים הוכח כי במעשיו ובמחדליו האמורים של הנתבע מס' 1, הוא ביצע כלפי התובע מס' 1 עוולה של הפרת חובה חקוקה, לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין בכך שלא קיים מספר חובות המוטלות עליו בחיקוק, אשר נועד לטובתו ולהגנתו של התובע כעובד שלו, הפרות אשר גרמו בסופו של יום נזק לתובע, מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק. בכלל זה, הפר הנתבע את החובה הקבועה בסעיף 50 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) שכותרתו "הגנה מפני נפילה"..... 299.
31.	במקרה דנן, מדובר בעבודה בגובה, עבודה הצופנת בחובה סיכונים ניכרים. כאינדיקציה לסטנדרט הזהירות הראוי שהאדם הסביר חייב בו בנסיבות דומות, משמשים החיקוקים הרלבנטיים בעניין הבטיחות בעבודה ובענייננו עבודה בגובה ועל גגות. במקרה שכזה קובע הדין חובות ספציפיות שמעביד נדרש לעמוד בהן 299.
פרק ד': משטחים, מדרגות וסולמות	301
1.	הדין 301.
2.	אי-התקנת מעקה בטיחות 301.
3.	אי-הספקה של משטחי עבודה בטוחים 303.
4.	אי-הספקת ציוד מספיק 304.
5.	הנתבעים לא נקטו באמצעי פיקוח ובטיחות והתובע התחלק בזמן עבודתו - התביעה התקבלה 305.
6.	לתובע לא ניתנה כל הדרכה באשר לאופן השימוש במסור, והוא נפל מהסולם, תוך כדי עבודת הגיזום שביצע - התביעה התקבלה 306.
7.	הנתבעת לא דאגה לאמצעים נגד החלקה, והתובע החליק ונפצע - התביעה התקבלה 307.
8.	הנתבעים לא דאגו לגידור פיר מעלית דרכו נפל התובע ונפצע - התביעה התקבלה 309.
9.	הנתבע לא סיפק לתובע משקפי מגן וכתוצאה מכך, התובע נפגע בעינו - התביעה התקבלה 310.
10.	הנתבע לא נקט באמצעי זהירות והתובע נפל מגג אצטדיון ספורט - התביעה התקבלה 311.
11.	הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות ולא הדריכה את התובע שנפצע בידו - התביעה התקבלה 312.
פרק ה': מעליות	315
1.	הדין 315.
2.	פעילותו של בודק מעליות 317.
3.	נפילה במעלית 318.
4.	הנתבעת לא וידאה שדלתות פיר המעלית סגורות, והתובע נפל לפיר המעלית בבניין מגוריו - התביעה התקבלה 320.
5.	התאונה נגרמה עקב עומס יתר על המעלית 320.

פרק ו': דרגנועים.....	323
פרק ז': שרשרות, חבלים ואבזרי הרמה	325
1. הדין	325
2. השיקולים להסמכת בודק פנימי ובודק חיצוני של אבזרי הרמה	326
3. לולאות הרמה	327
שער ד': מכוונת הרמה	329
פרק א': כללי	329
פרק ב': היעדר רישיון נהיגה - עבודה על מלגזה	333
פרק ג': העלאת בני-אדם במעלון ללא אישור מתאים	335
פרק ד': הלכה פסוקה	339
1. תביעת שיבוב בה נקבע שהנפגע, אחראי בין היתר, לתאונה שנגרמה לו	339
2. שימוש במתקן הרמה מבלי שאושר	340
3. התובעת נפגעה בשל רשלנות הנתבעת, שלא מנעה מן התובעת לעלות על מתקן הרמה תקול - התביעה התקבלה	341
שער ה': אדים מסוכנים	343
פרק א': הדין	343
פרק ב': אי-הפעלת אמצעי מיגון וחשיפה לחומרים מסוכנים	345
1. חשיפה לחומרים ללא מיגון	345
2. הנתבעות לא הפעילו אמצעי מיגון ולא מנעו את היחשפותו של התובע לחומרים מסוכנים, והתובע חלה בלוקמיה - התביעה התקבלה	346
3. התובעים לא הוכיחו את הקשר הסיבתי בין תחלואתה של המנוחה בסרטן השד לבין החומרים עימם עבדה במעבדה - התביעה נדחתה	348
4. התובעת טענה, כי הנתבעת התרשלה משום שלא דאגה לתנאי בטיחות מתאימים במעבדה ולכן התפרצה אצלה מחלת הפרקינסון - התביעה נדחתה	350
5. הנתבעות פעלו בחוסר זהירות, כאשר השאירו פחי דבק פתוחים בסמוך למכשיר חשמלי המעייף ניצוצות, והתובע נכווה מפריצה שפרצה - התביעה התקבלה	352
6. הנתבעת לא סימנה על גבי התווית של המוצר, את רמת הסיכון הנשקפת ממנו, והתובעת נכווהתה בידה - התביעה התקבלה	353
7. הנתבע לא גידר את מתקן החליבה בצורה מספקת, והתובע נפגע כתוצאה מבעיטה של פרה - התביעה נדחתה	354
8. מחלת ריאות עקב עבודה בתנאי עבודה לא נאותים	355
פרק ג': חומרים דליקים - אי-סילוק חומרים דליקים	357
שער ו': רווחה לעובדים	359

359	פרק א': מי שתיה
361	פרק ב': רחצה
363	פרק ג': שמירת בגדים
365	פרק ד': מקומות ישיבה
365	1. הדין
365	2. הפרת זכות הישיבה
367	פרק ה': עזרה ראשונה
367	1. הדין
367	2. הדרכה למעשה הצלה
369	פרק ו': תקנות לעניין רווחה לעובדים
371	שער ז': הוראות מיוחדות לעניין בריאות, בטיחות ורווחה
371	פרק א': אבק ואדים
371	1. הדין
371	2. עבודה עם חומרים כימיים - לבורנטית - אובחנה כחולת אסטמה
373	פרק ב': הוראות בדבר אכילה ושהייה
375	פרק ג': הגנה על עיניים
375	1. הדין
377	2. כללי
378	3. חשיפה לאבק עץ
381	פרק ד': לחות בתהליך טקסטיל
383	פרק ה': חדרים שבקומת מרתף
385	פרק ו': מכבסות
387	פרק ז': משקל משאות
387	1. הדין
387	2. הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות והתובע נפצע, עת הרים משא כבד - התביעה התקבלה
388	3. הנתבעות לא נקטו באמצעי בטיחות והמנוח נמחץ למוות - התביעה התקבלה
389	4. הנתבעת לא הדריכה את התובע כיצד לעבוד ולא סיפקה ציוד מתאים, והתובע נפגע בידו - התביעה התקבלה
390	5. התובע טען, כי הנתבעת לא הדריכה אותו כיצד יש להרים דלתות ולכן הוא נפגע בגבו - התביעה נדחתה
391	6. "נטל השכנוע" - הרמת משאות
392	7. התובע כשל בהוכחת אירוע התאונה
392	8. הנתבע בהתרשלותו חשף את התובע בעבודתו לסיכון צפוי ובלתי-סביר וכי לא נקט בזהירות המצופה ממנו והמתבקשת בנסיבות העניין - נזקיו של התובע 506,000 ש"ח
393	9. "סיכון צפוי ובלתי-סביר"

10. התובע הועמד בסיכון החורג מגדר הסביר - פיצוי 121,174 ש"ח.....	394
11. הרמת משא כבד - פיצוי 779,938 ש"ח.....	394
12. התובע טען, כי הוא מעולם לא קיבל הדרכה איך לפרוק סחורה ולאחסן אותה ולכן נפלו עליו האסכוריות - התביעה נדחתה.....	395
13. התובע לא קיבל הדרכה מספקת על המכונה ממנה נפצע - התביעה התקבלה.....	396
14. התובע טען, כי הוא מעולם לא קיבל הדרכה איך לפרוק סחורה ולאחסן אותה ולכן נפלו עליו האסכוריות - התביעה נדחתה.....	397
15. המערערת טענה, כי עוולה המדינה ברשלנותה כלפי המערערת, כמעביד, בכך שלא התקינה תקנות, בדבר הרמת משקל יתר - הערעור נדחה.....	398
16. הנתבעת לא נקטה באמצעי זהירות והתובע נפצע, עת הרים משא כבד - התביעה התקבלה.....	399
17. טענה להרמת משקל "כבד" אינה מבססת כשלעצמה תשתית עובדתית מספקת לקביעת אחריותו הנטענת של מעביד בנזיקין, ויש להבחין בין משקל שהרמתו מבססת סיכון בלתי-סביר, לבין משקל שאיננו חריג ושהרמתו אינה מצריכה היערכות מיוחדת.....	400
18. אחריות מעסיק בגין פגיעה פיסית בעובד בעקבות הרמת משקל כבד.....	400
19. כידוע, אין בדין הישראלי הנחיות מפורטות בנוגע למשקל המקסימלי שמותר לעובד בגיר לשאת. ואולם, אם נקיש מתוך תקנות עבודות הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות) בהן נקבע כי המשקל המירבי להרמה על-ידי נער, היינו, מי שגילו עד 18 שנים, הינו 12.5 ק"ג, הרי שיש לקבוע כי במקרה דנא, פיילת שקשוקה במשקל של כ- 40-50 ק"ג, הינה משקל חריג עבור אדם הנדרש להרימה בכוחות עצמו וללא אמצעי עזר, ממפלס נמוך - מפלס הרצפה - לגובה; זאת כאשר התובע העיד כי על פי רוב נהג להרים משקלים של 15 - 20 ק"ג בלבד.....	401
פרק ח': תקנות בטיחות, בריאות וגיהות.....	403
1. הדין.....	403
2. כללי.....	408
2.1 תקנות הבטיחות בעבודה (עבודת בניה), התשמ"ח-1988 קובעות מדרג של אחריות.....	408
2.2 תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו-1986.....	410
3. שאלת אחריותו של המחזיק במקרקעין לעובד שנפל מגג מוסך - הערעור התקבל.....	412
4. נפילה מסולם מיטלטל.....	413
5. נפילה ממשטח דריכה.....	414

6. המערער לא הקפיד על נהלי הבטיחות באתר הבניה - המתלונן נפל מפיגום ונגרמו לו שברים במקומות שונים בגוף - בקשת רשות הערעור נדחתה.....	416
7. נפילה מגג - הפרת חובת זהירות.....	417
8. תובע נפל ממרפסת בניין.....	419
9. החלקה ונפילה מגובה.....	419
10. נפילה מגובה - תביעת שיבוב.....	420
11. נפילה מחדר מדרגות - היעדר מעקי בטיחות.....	422
13. פירוק קונסטרוקציה - נפילה.....	424
14. נפילה דרך חור בתקרת אזבסט.....	424
15. נפילה מגלריה בלתי-מגודרת - היעדר התראה.....	427
16. נפילה מפיגום - תביעת שיבוב.....	428
17. נפילה מגג על רצפת אזבסט - תביעת שיבוב - היעדר הדרכה מתאימה.....	429
18. נפילה דרך גג אזבסט.....	430
19. נפילה מקונסטרוקציה שנבנתה לשם יציקת מרפסת.....	432
20. הנתבע לא דאג לאמצעי מיגון והדרכת בטיחות עבור העובד והוא נפל מגג בניין - התביעה התקבלה.....	433
21. לא מונה מנהל עבודה והנאשם לא גידר את אזור העבודה וכתוצאה מכך נפל המנוח אל מותו - התביעה התקבלה.....	435
22. תקיפה - פועל העיף סיד על המערער בכוונה לפגוע בו - הערעור נדחה.....	436
23. התחשמלות באתר הבניה - הנתבעים לא נקטו באמצעי זהירות והתובע התחשמל - התביעה התקבלה.....	436
24. הנתבעים לא נקטו באמצעי הזהירות הנדרשים באתר הבניה, מה שהוביל להתחשמלות התובע - התביעה התקבלה.....	438
25. המערער הרים צינור בעודו עומד על גג בניין והתחשמל מקו מתח - הערעור נדחה.....	439
26. כניסה לאתר בניה ואי-הקפדה על כללי בטיחות.....	440
27. התמוטטות חלקים מבניה.....	441
28. עבודה בתעלה וקריסת דפנות התעלה והתמוטטות על הפועל.....	443
29. נטען בערעור, שהמשיבים גרמו למותם של המנוחים, בכך שבטרם החפירה, הם לא בדקו את טיב הקרקע ואת יציבותה - הערעור נדחה.....	444
30. אחריות על בטיחות באתר עבודה - נתבעות 2 ו- 3 ישלמו לתובע 1 סכום של 250,000 ש"ח.....	446
31. ההסתברות להתממשות התאונה - פיצוי: 649,629 ש"ח.....	447

32. נפילה מגובה - סך כל הנזק עומד על 1,347,800 ש"ח, ומסכום זה יש לנכות 1/3 בגין אשם תורם, כאמור לעיל. הנתבעים ישלמו לתובע פיצוי בסך כולל של 898,533 ש"ח.....	448
33. חובת זהירות מוגברת על מעביד כלפי עובדיו - פיצוי.....	449
34. הנתבעות או מי מטעמן לא נקטו אמצעים סבירים לשמירת בטיחותו של התובע - הנתבעות ישלמו לתובע סך של 330,725 ש"ח.....	449
35. נפילה מגובה - הנתבעים מס' 1 ו-3, יחד ולחוד, ישלמו לתובע סכום של 171,473 ש"ח.....	450
שער ח': עניינים שונים	451
פרק א': כללי	451
1. אחריות בעל הבניין - סעיף 175 לפקודה.....	451
2. תחנות חשמל - סעיפים 179 עד 183 לפקודה.....	451
3. סדנאות במוסדות חינוך - סעיף 183א לפקודה.....	452
4. מוסדות - סעיף 184 לפקודה.....	452
5. נמלים - סעיפים 185 ו-186 לפקודה.....	453
6. מחסנים - סעיף 187 לפקודה.....	454
7. אניות - סעיפים 188 עד 190 לפקודה.....	454
8. בניה ובניה הנדסית - סעיפים 191 עד 193 לפקודה.....	455
9. מעלית, דרגנוע או מיתקן לחץ בחצרים שאינם מפעל - סעיף 194 לפקודה.....	456
10. פתיחת מפעל - סעיף 195 לפקודה.....	456
11. תקצירים ותעודות - סעיפים 196 ו-197 לפקודה.....	457
12. פנקס המפעל - סעיפים 198 עד 200 לפקודה.....	457
13. אישורים לעניין מיתקני גז טבעי לצריכה - סעיף 200א לפקודה.....	458
פרק ב': חובותיהם של עובדים	459
1. הדין.....	459
2. המערער התעורר בעין אחת כתוצאה מתאונת עבודה - 35% נכות לצמיתות - הערעור התקבל.....	459
3. הנתבע לא דאג למנגנון הבטיחות במגירות והתובע נפצי מנפילת מגירה - התביעה התקבלה.....	460
4. הנתבעת לא יידעה ולא ציידה את התובע באמצעים שיכלו למנוע את מחלת הסרטן שהתפרצה אצלו - התביעה התקבלה.....	461
פרק ג': עניינים שונים	465
1. איסור ניכויים משכר - מצרכים שייבואם אסור - סעיפים 205 עד 208 לפקודה.....	465
2. ביצוע סעיפים 209 עד 218 לפקודה.....	465

3.	האחראים - סעיפים 219 עד 224 לפקודה	467
4.	עבירות ועונשין - סעיפים 225 עד 237 לפקודה	468
5.	הליכים משפטיים - סעיפים 238 עד 245 לפקודה	470
6.	שמירת דינים - ביצוע - אגרות - תחילה - סעיפים 246 עד 248 לפקודה	472
7.	אבק, אדים וחומרים נפצים ודליקים	472
8.	דודי קיטור	473
9.	קולטי קיטור	475
10.	מכלי קיטור	476
11.	הוראות כלליות לסימנים י' עד י"ג	477
12.	הוראות כלליות לעניין תסקירים	478
13.	הסדרי בטיחות לשעת דליקה	478
14.	מימלטים מדליקה	479
15.	הלכות שונות	480
15.1.	אחריות המעביד בהפעלת מיכון	480
15.2.	מעביד חייב בחובת זהירות מושגית כלפי עובדיו	480
15.3.	פגיעת מסור לגיזום עץ - הנתבעים ישלמו לתובע 278,708 ש"ח	481
15.4.	פגיעה בנגריה - 15% אשם תורם - על הנתבעים 1, 2, 4 ו- 5 לשלם לתובע ביחד ולחוד סך של 682,426 ש"ח	481
15.5.	החלקה ונפילה במקום העבודה - הנתבעת 2 תשלם לתובע סך של 26,679 - דינה של ההודעה לצד שלישי להתקבל, בשים-לב לנוסח ההסכם בין הנתבעות ומשכך, הנתבעת 1, מחוייבת להשיב לנתבעת 2, כל סכום שתשא בו במסגרת פסק-הדין	482
15.6.	עבודה מתחת לפיגום ופגיעה מחפץ שנפל הנתבעות 3 - ו- 4 ישלמו לתובע 1 - סך של 127,477 ש"ח; לתובע 2 - סך של 382,431 ש"ח	483
15.7.	נפילה מגובה - תביעת תלויים	484
15.8.	נפילה מגובה באתר בניה - אשם תורם בשיעור של 10 אחוז בלבד	485
15.9.	נפילה במדרגות מוסך - סיכום נזקי התובע 254,119 ש"ח; לאחר ניכוי אשם תורם בשיעור של 20% - 203,295 ש"ח	487
15.10.	היעדר גישה עקב מחסום של סחורות - טיפוס על הערימות ונפילה - הנתבעים, ביחד ולחוד, ישלמו לתובע סכום של 32,384 ש"ח; אשם תורם 20%	488
15.11.	נפילה מסולם - החלקה במסדרון מקום העבודה - שתי תאונות - הנתבעות תשלמנה לתובעת באמצעות הנתבעת 2, סך של 238,656 ש"ח	488
15.12.	נפילה מכננת מזון	489

15.13	נפילה מגג הבניין בעת עבודות איטום - אחריות המעסיק ודחיית התביעה נגד נציגות הבית המשותף - אומדן נזקי התובע הוא בסך 775,400 ש"ח. מהסכום האמור יש לנכות אשם תורם בשיעור 5%, ולכן סכום הפיצוי המגיע לתובע הוא בסך (מעוגל) 736,600 ש"ח.....	490
15.14	נפילה מפיגום באתר בניה - אשם תורם 10%; הנתבעת תשלם לתובע פיצוי בסך של 65,500 ש"ח. בנוסף, תשלם הנתבעת למל"ל (תובע 2) סך של 74,000 ש"ח.....	491
15.15	נפילה באתר בניה - התביעה נגד הנתבעת 2 בתקבלה והיא תשלם לתובע 337,250 ש"ח.....	491
15.16	נפילה לפיר פתוח בגובה ארבע קומות - הנתבעים ישאון, ביחד ולחוד, בנזקיו של התובע בגין התאונה מושא הליך זה, בסך 535,640 ש"ח.....	492
15.17	הרמת רשת כבדה לצורך יציקת בטון - תביעה שנדחתה... 493	493
15.18	הפעלת עגורן באתר בניה באורח רשלני - אחריות פלילית של מנהל העבודה.....	493
15.19	מחדלי מנהלי עבודה - "מכת מדינה" - קריסת רמפה על עובדים.....	494
15.20	קריסת תקרה - מעולים משותפים.....	496
15.21	פועל שנמחץ בין שתי פלטות מתכת באתר בניה - פיצוי בסך 37,047 ש"ח.....	497
15.22	נפילה מרמפה בגובה שני מטר באתר הבניה - סה"כ הפסדים: 383,363 ש"ח. בניכוי אשם תורם בשיעור 15% - 325,859 ש"ח.....	497
15.23	נטל ההוכחה לקיום התנאי בדבר משך ועוצמת החשיפה מוטל על כתפי המבוטח/ת התובע/ת. הפסיקה אומנם הקלה בנטל, אך זאת אך ורק במקום שבו הונח חומר ראיות ראשוני אשר ממנו יכול בית-הדין להתרשם כי המבוטח אכן נחשף לרעש במקום עבודתו. ביחס לכך, בתוספת הראשונה לתקנות אף נקבעו עבודות ותהליכי עבודה שהעובד בהם נחשב כעובד ברעש מזיק. ודוק - מדובר בחלופה שהתובע לא התייחס אליה.....	498
15.24	הקנס המרבי שניתן להטיל בגין כל אחת מהעבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה, בהתחשב בכך שעשויות היו לגרום לחבלת גוף או למוות, עומד על 29,200 ש"ח ולעניין זה ראה סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) בצירוף סעיף 61(א)(2) לחוק העונשין.....	499

15.25 סעיף 84א(א)(1) לחוק קובע שכדי להוכיח ליקוי שמיעה כתוצאה מחשיפה לרעש מזיק על התובע להוכיח כי נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך העולה על המותר לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה. על-פי סעיף 173 הותקנו תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש) ולפיהן כדי להוכיח שעובד יוגדר כעובד ברעש מזיק עליו להוכיח בין היתר חשיפה של 8 שעות עבודה ביום ברעש של לפחות 85 דציבלים או רעש משוקלל ליום עבודה בין מספר שעות אחר כמפורט בתוספת הראשונה לתקנות (טבלת החשיפה לרעש) 499.....

15.26 במקרה זה חלה על הנתבעת לפחות החובה הנקובה בסעיף 50 לפקודת הבטיחות בעבודה בדבר התקנת אמצעי בטיחות למניעת נפילה מגובה העולה על 2 מטר וכן החובות החלות על עבודה בגובה. הפרת החובות הנ"ל והתרשלות מוכחת על דרך האדישות למצער באשר להקניית סביבת עבודה בטוחה מובילה להטלת אחריות על הנתבעת 1 499.....

15.27 בהתאם לסעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה ולתקנות שהותקנו מכוחה, נקבע כי רעש מזיק לגבי יום עבודה ממוצע, בן שמונה שעות, הוא רעש העולה על 85 dBA. כמו-כן, מפלס הרעש המותר עד לשעתיים הינו 91 dBA. בתקנה 3 לתקנות הבטיחות בעבודה הוטלה חובה על המעסיק לערוך בדיקות תקופתיות של עוצמות הרעש במפעלו, אם העובדים בו נחשפים לרעש מזיק, או כשיש יסוד סביר להניח כי הם חשופים לרעש כזה. 499.....

15.28 תקנות הפיקוח קובעות, בסעיף 6א, כי על "המעביד" כהגדרתו בפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) או "תופס המקום", "ימסור למפקח עבודה אזורי בקשה לאשר מינוי ממונה על הבטיחות". משמע, על הנתבעת היה לדווח מיהו ממונה הבטיחות במפעלה. עם-זאת, התנערותו של התובע מאחריות למחדל להודיע על מינוי ממונה בטיחות, אינה יכולה להתקבל. התובע התחייב להנחות את הנתבעת בכל הקשור לבטיחות בעבודה, לרבות הכנה לביקורות חיצוניות (אם כי ההסכם נקב בהתחייבות להכנת הנתבעת לביקורות של משרדים ורשויות אחרים, שאינם משרד העבודה, אשר אותו יש ליידע בדבר מינוי ממונה הבטיחות). כמו-כן, מסעיף י' להצעת המחיר עולה כי התובע התחייב לעדכן את תכנית הבטיחות השנתית של הנתבעת ולבצע מעקב בנושא הבטיחות על-פי התקנות, וניתן לראות, בכלל זה, את החובה לעדכן בדבר מינוי מומחה בטיחות 500.....

15.29 לפי סעיף 84א לחוק לצורך הכרה בליקוי שמיעה כתוצאה מפגיעה בעבודה נדרש המבוטח להוכיח כי נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך, העולה על המותר לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה. על-פי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), משך החשיפה המירבי ליום עבודה בן 8 שעות הוא 85 דציבל. הנטל להוכחת מידת החשיפה לרעש מוטל על כתפי התובע, ובמקרים שבהם לא הוכח מהו מפלס הרעש ומשכו, הרי שלא ניתן לקבוע האם אכן המדובר ברעש מזיק 500.

15.30 בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכה לעובדים) קבועה החובה למסור לעובד מידע בדבר הסיכונים הקיימים בעבודה ולהדריך. המעביד אינו יוצא ידי חובתו אך מעצם אספקת האמצעים המגנים והעברת ההדרכה. עליו לפקח על בצוע ומלוי כראוי של ההנחיות 500.

15.31 לא עלה בידי המערער להוכיח כי עבודתו באה בגדר עבודות שזירה ואריגה הנכללות בסעיף (2) לתוספת הראשונה לתקנות, שכן המערער עצמו העיד כי עסק בגזירה ובהשחזה. נדגיש כי בית-דין זה איננו מומחה בתהליכי ייצור, ובכלל זה בתהליכי ייצור אופנה, כך שככל שביקש המערער להוכיח כי הגזירה וההשחזה שבהן עסק באות בגדר שזירה ואריגה, היה עליו להוכיח טענה עובדתית זו באמצעות עד מומחה או לפחות באמצעות עד שהוא בעל מקצוע, מה שלא עשה. מכאן, כי לא חלה חזקת החשיפה לרעש מזיק לפי התקנות, והנטל הראשוני להוכיח חשיפה לרעש מזיק ומתמשך העולה על המותר לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה מוטל היה על המבקש 501.

15.32 גם אם במהלך הובלת הפסולת נפלה חתיכה אחת של פורמייקה, וכאמור הדבר לא הוכח, לא די בכך כדי להטיל בנסיבות המקרה אחריות על המעביד. לא ניתן ללמוד מעובדה זו שהנתבעת לא סיפקה מקום עבודה בטוח ולא דאגה לניקיון הכניסה והיציאה מהמפעל. לא ניתן גם לקבוע על-סמך ממצא זה שנתבעת 1 הפרה את הוראות פקודת הבטיחות בעבודה כפי שטוען התובע 501.

15.33 כאמור בסעיף 84א(א)(1) לחוק, תנאי ראשון להכרה בליקוי שמיעה כפגיעה בעבודה הוא שהמבוטח נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך העולה על המותר לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה 501.

15.34 פקודת הבטיחות בעבודה והתקנות על-פיה באות להגן לא רק על עובדים אלא על כל המועסק באתר, אף אם מדובר בקבלן עצמאי או עובד של קבלן עצמאי. מסקנה זו מתחייבת מהגיונם של הדברים, כאשר הרציונל הוא לספק סביבת עבודה בטוחה ולהגן על חייו ושלמות גופו של כל מי שנמצא באתר הבניה 501.

15.35	סעיף 6.2 לתוספת לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), אשר הותקנו מכוח פקודת הבטיחות בעבודה, מפרט מה הוא ציוד המגן שיש לספק לעובד, כאשר יש צורך להגן על כפות הידיים בשעה שהעובד מטפל בעצמים חדים. אותן התקנות מחייבות את המעסיק, לספק לעובדו את ציוד המיגון המפורט כאמור בתוספת לתקנות, כאשר ישנם סיכונים בטיחותיים שלא ניתן תמיד למנוע. על הממונה על העבודה חלה החובה להשגיח, כי העובד עושה שימוש בציוד המגן הנדרש.....	502
15.36	אומנם רמת ההתנהגות הנדרשת על-פי עוולת הרשלנות, היא זו הנקבעת על-ידי האדם הסביר, בהתחשב בנסיבות המקרה ואילו רמת ההתנהגות, הנדרשת על-פי העוולה בדבר חובה חקוקה, נקבעת על-ידי החוק עצמו, והיא יכולה להיות חמורה, זהה או נמוכה מזו הנדרשת על-ידי האדם הסביר. אולם הלכה היא, כי החובה הסטטוטורית יכולה לשמש אינדיקציה לסטנדרט הזהירות הראוי שחייב בו האדם הסביר.....	502
15.37	הפקודה והתקנות שנחקקו מכוחה קובעות מהם אמצעי הזהירות והבטיחות שיש לנקוט בעת ביצוען של עבודות בניה ועל מי מוטלת האחריות להבטחת קיומם. האחריות מוטלת על כתפיו של מנהל העבודה, המתמנה על-ידי "מבצע הבניה". מקום בו "מבצע הבניה" לא מינה מנהל עבודה כנדרש, האחריות תחול על כתפיו של "מבצע הבניה" עצמו.....	502
15.38	כדי להוכיח ליקוי שמיעה כתוצאה מחשיפה לרעש מזיק על התובע להוכיח כי נחשף בעבודתו לרעש התקפי ומתמשך העולה על המותר לפי סעיף 173 לפקודת הבטיחות בעבודה. על-פי תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש) כדי להוכיח שעובד יוגדר כעובד ברעש מזיק עליו להוכיח בין היתר חשיפה של 8 שעות עבודה ביום ברעש של לפחות 85 דציבלים או רעש משוקלל ליום עבודה בין מספר שעות אחר כמפורט בתוספת הראשונה (טבלת החשיפה לרעש).....	503
חלק ד': אחריות הפלילית של המעביד בעין פקודת הבטיחות, תקנותיה וחוק העונשין		
505	שער א': כללי	505
505	פרק א': מבוא	505
507	פרק ב': סמכות בעניינים פליליים	507
509	פרק ג': עיון בחומרי חקירה בהליך פלילי בבית-הדין לעבודה	509
שער ב': אחריות הפלילית של המעביד בעין פקודת הבטיחות ותקנותיה		
511	פרק א': אחריות המזמין	511

פרק ב': תקנות העבודה על גגות.....	513
פרק ג': תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988...	515
פרק ד': עבירות אובסס	517
1. ערעור כנגד זיכוייה של המשיבה, שביצעה עבודות בניה באסבסט ללא אישור - הערעור התקבל	517
2. הרשעה בעבירות אובסס - "סיבי אובסס".....	519
3. ביצוע עבודות אובסס ללא אישור.....	520
פרק ה': הלכות שונות	523
1. האחריות לביצוע בדיקות תקופתיות	523
2. ההלכה הפסוקה מאזנת באופן מדוד בין מכלול שיקולי הענישה, וביניהם עיקרון הגמול, ובצדק מותרת את אי-הרשעתו שלנאשם כחריג לכלל הרחב לפיו מקום בו הוכחה אשמתו של אדם - יש להרשיעו	523
3. אין ספק כי במסגרת גזר-הדין יש ליתן משקל לשיקומו של המבקש, כמו גם לנסיבותיו האישיות, אך אלו אינם השיקולים היחידים העומדים בפניה של הערכאה הדיונית, ודאי שלא המכריעים שבהם.....	524
4. המעשה בגינו הורשע המבקש איננו קל ערך כדי "זוטי דברים"	524
5. אסון בהתקנת גוף תאורה	525
6. חלופת מעצר - התנאים	526
7. האם הנאשמים התרשלו וסטו סטיה חמורה מסטנדרט הזהירות הנדרש ובכך הביאו למותו של המנוח בתאונה שאירעה במפעל?.....	527
8. "גורם זר מתערב"	527
9. הנאשמת גוף ציבורי הפרה את חובתה לדאוג למקום עבודה מוגן ובטוח עבור העובדים ובכך סיכנה את חייהם - תשלם קנס בסכום של 17,280 ש"ח	528
10. טענת "הגנה מן הצדק"	529
11. טענת אכיפה בררנית	529
12. זהות מעסיקם של העובדים מושא כתב האישום ביום האירוע; ושאליה נלווית טענת הנאשם לזיכוי בשל מחדלי חקירה.....	530
שער ג': רשלנות על-פי חוק העונשין, התשל"ז-1977	531
פרק א': האחריות הקפידה והרשלנות הפלילית.....	531
פרק ב': אחריות תאגיד בפלילים - עבירות שיש בהן מחשבה פלילית או רשלנות.....	533
פרק ג': ביטולה של הרשעה - הימנעות מהרשעה	535
פרק ד': סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 - עבירת גרם מוות ברשלנות	537
1. היסוד העובדתי.....	537
2. היסוד הנפשי	537
3. "כלל ההזדמנות האחרונה"	537

פרק ה': סעיף 304 לחוק העונשין בעין ההלכה הפסוקה.....539

1. המערער איפשר את השימוש במתקן ההרמה מבלי שהוא אושר על-ידי מהנדס והורשע בעבירה של גרם מוות ברשלנות - הערעור נדחה.....539
2. המערער הורשע בגרימת מוות ברשלנות, משום שלא דאג לגידור סביבת העבודה - הערעור התקבל.....540
3. נטען בערעור, שהמשיבים גרמו למותם של המנוחים, בכך שבטרם החפירה, הם לא בדקו את טיב הקרקע ואת יציבותה - הערעור נדחה.....543
4. היעדר גידור וגרימת מוות.....544
5. היעדר גידור באזור מסוכן לעבודה וגרימת מוות ברשלנות.....547
6. שימוש במתקן הרמה מבלי שאושר.....550
7. המערערים לא מינו מנהל עבודה ולא הנהיגו נהלי עבודה ובטיחות ברורים, מה שהוביל למות אחד העובדים - הערעורים נדחו.....551
8. הנאשמים לא הדריכו את העובדים ולא סיפקו אמצעי מיגון ובטיחות וכתוצאה מכך, נפל אחד מהעובדים אל מותו - הנאשמים הורשעו.....553
9. המערער לא נקט באמצעי בטיחות וכתוצאה מכך נגרמה שריפה שבה נספו קורבנות - הערעור נדחה.....555
10. המערער התרשל בין היתר משום שביצע עבודות ההריסה בוצע ללא ניהול ישיר של מנהל עבודה בעל ניסיון ומבלי שוידא את ניסיון וכישורי המנוח - הערעור נדחה.....559
11. הגורמים המופקדים על העניין במסגרת תפקידם בעיריה, לא נקטו את כל האמצעים הנאותים לקיום הוראות החוק והתקנות בכל הנוגע לביצוע העבודות, מה שהוביל לאסון התמוטטות גג אולם ספורט - הערעור התקבל בחלקו.....561
12. המערערות הואשמו בגרימת מוות ברשלנות, לאחר שלא גידרו פתח מסוכן ואחד העובדים צנח אל מותו - הערעורים נדחו.....563
13. המערערים התרשלו בכך שלא מינו מנהל עבודה ולא גידרו פתח מסוכן שממנו צנח עובד אל מותו - הערעור נדחה.....565
14. המערערים לא דאגו לגידור מתחם מתקן שעשועים, אליו נכנסה המנוחה, שנפגעה ממתקן "רכבת הרים" - המערערים זוכו.....567
15. המערער לא ביצע חיזוקים ודיפונים בקירות הבור, מה שהוביל לנפילת סלע על שני עובדים - הערעור נדחה.....568
16. המערער לא מינה מנהל עבודה ולא הורה על הפסקת העבודה בכננת, משהבחין בסכנה הקיימת בעבודה בה, מה שהוביל לנפילת המנוח ממתקן הרמה - הערעור נדחה.....570

17. המערערים לא התקינו במכונה מגינים המשולבים עם מנגנון ההפעלה, באופן שעם הסרתם של המגינים, לא תתאפשר הפעלת המכונה מה שהוביל לתאונת המנוח - הערעור נדחה ברובו	571.....
18. המערערים לא גידרו את המתקן בו נתפס המנוח ונהרג - הערעורים נדחו	573.....
19. המערערים לא גידרו את אזור העבודה והמנוח צנח אל מותו - הערעורים נדחו	574.....
20. המשיב לא נקט בשיטת עבודה נכונה ולא נקט באמצעי בטיחות וכתוצאה מכך, המנוח נקבר במפולת חול - הערעור התקבל	576.....
21. עקב מעשיהם של הנאשמים, אחד מעובדי הבניין, נפל מפיר בזמן עבודתו ונהרג - הנאשמים הורשעו	577.....
22. הנאשם הואשם בגרם מוות ברשלנות, של עובד שנפל דרך פיר מדרגות שלא גודר - הנאשם הורשע	578.....
23. הנאשמים הורשעו בגרימת מוות ברשלנות של עובד - הנאשמים הורשעו	579.....
24. הנאשם לא דאג לתאורה באזור העבודה בו עבד העובד שנפל לתוך פיר ונפצע - הנאשם הורשע	580.....
25. הנאשם הואשם שהוא איפשר שימוש במעלון לא תקין, מה שהוביל למותו של המנוח - הנאשם הורשע	581.....
26. הנאשם הואשם, כי לא גידר משטח עבודה, מה שהוביל לפציעתו של אחד העובדים - הנאשם הורשע	582.....
27. הנאשם לא גידר את משטח העבודה, והמתלונן נפל ונפצע - הנאשם הורשע	583.....
28. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי-הציות לכללי הבטיחות בענף הבניה	583.....
פרק ו': סעיפים 326 ו- 341 לחוק העונשין, התשל"ז-1977	585.....
1. ערעור המדינה על פסק-דינו של בית-משפט השלום, בו זוכה המשיב מעבירה של חבלה ברשלנות, שהובילה לנפילה של עובד מגג בניין - הערעור התקבל	585.....
2. המערער הואשם בעבירה של גרימת חבלה ברשלנות משום שהשאיר בחניון בניין, פיר פתוח - הערעור התקבל	587.....
3. המערער הואשם בין היתר, כי לא גידר את משטח העבודה וכתוצאה מכך, המתלונן נפל מפיגום - הערעור נדחה	588.....
4. זרוע מנוף פגעה בפיגום	590.....